

Ketabton.com

پیر و نئے

مربعہ ممتازی

پروفیسر

رابعہ ممتاز

(قول حقونہ پہ حق دیکوالی کئی محفوظ دی)

د کتاب نوم _____ پروئے
دیکوالہ _____ رابعہ ممتاز
د چاپ کال _____ ۱۳۷۷ھ
پر پيس _____ جدون پر پيس خبير بازار پيښور
بيعه _____ ۱۰۰ روپي
کاتبه _____ محمد رسولہ پښتو اکډمي

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٹی بک ایجنسی
خبر بازار پيښور
- ۲- معرفت عبد الله جات مغموم
د اکخانه شاهين تاون
یونیورسٹی روډ پيښور

د کورقون نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حَيَا د رنھا کانو ترجمانه
دَ پرونو پرا وُنو شگهيانه

دَ مغموم صاحب تياره تياره کاله کبني
يو چيوه ده خدا دِي تل لري رونبانه

سید صابر شاه صابر
برتهکالک

پروٹے

پہ جنازہ می سپین پروٹے خورد کری
زہ خو لہ کورہ جا پروٹی نہ حُم

زما د مینے قاتل گری سرتور
زہ پہ پروٹی ہر وخت سخ پتوم

د بید نامہ داغ بہ راپوری کوئی تا
پام چچی پروٹی لہ می لاس راؤنہ

کلہ می تور کلہ می سپین پروٹے
ستاد نظر نہ داسی خان پتوقا

فہرست

صفحہ	یکے	شمار
۹	عبداللہ جان معصوم	۱
۱۳	رابعہ ممتاز	۲
۱۶	خانہ کعبہ (نظم)	۳
۱۸	حُم دمینی نہ نن (نعت)	۴
۲۰	د عوا لور (نظم)	۵
۲۳	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۶
۲۵	پہ تورو نیو شپو کبئی دید نونہ ٹومرہ کپئی (غزل)	۷
۲۵	راشہ اشنا عمری کم دے	۸
۲۶	دخیل کبئی نصر کورونہ (نظم)	۹
۲۹	مشران (نظم)	۱۰
۳۰	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۱۱
۳۲	مخ پچی رانہ پست نہ کپچی خطا نشی (غزل)	۱۲
۳۳	ستاد غمونو سرہ لوچی کوم (//)	۱۳
۳۴	داستاد راتلو لاری کلبہ تپی پپری رو بدی شی (غزل)	۱۴
۳۶	نوچی دنیا (نظم)	۱۵
۳۸	ستاد مینتی مشال لاس کبئی (غزل)	۱۶
۴۰	زبہ می ہر وختی پو پپری (غزل)	۱۷
۴۲	تمغہ امتیاز دی میارک شہ (نظم)	۱۸

۴۵	نه به د باران نه د بلی نه د سیلی قیصی	۱۹
۴۶	خپل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۲۰
۴۸	قسمت (نظم)	۲۱
۵۰	خیالونه وسوسې (نظم)	۲۲
۵۳	تاله به لالیه په لیمو درشم (غزل)	۲۳
۵۴	کور د بیلتون خورشه دا ئې شخه اوکوه (غزل)	۲۴
۵۶	د کلو لخته	۲۵
۵۷	ماته نو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۲۶
۵۸	رور (نظم)	۲۷
۶۰	زړه ئې د د غوښې شخه دکانې نه نو جوړنه دے	۲۸
۶۱	ستاد مینې د درېو تکیو په قلا کښې یه ناسته (غزل)	۲۹
۶۲	د اختر ورځ (نظم)	۳۰
۶۳	سماينه ئې پکارده نور ئې هڅم نه دي پکار (غزل)	۳۱
۶۴	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۳۲
۶۶	په هرڅه به تېرېږي دنک نو ا کمه دي نه وي	۳۳
۶۷	وارخطا وارخطا گورخم (غزل)	۳۴
۶۸	خپل خپلوان (نظم)	۳۵
۷۰	لوپسته	۳۶
۷۱	خط	۳۷
۷۲	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږم مه زه (غزل)	۳۸
۷۴	زما د زړه په آینه کښې ته ئې	۳۹

٤٥	حُئي خَلق (نظم)	٤٠
٤٦	شته په سپر لي کښې ډېر کلوته شته ده	٤١
٤٧	ته چې پکښې نه ئې اشنا زه په خلقوڅه کوم	٤٢
٤٨	مور (نظم)	٤٣
٨١	د بنو دسر دپاسه (غزل)	٤٤
٨٢	نن د باران شېبه روږده شوه چوپړې (غزل)	٤٥
٨٣	بڼه اخلاق (نظم)	٤٦
٨٤	په ليمو باندي راواوړي (غزل)	٤٧
٨٥	گيله دې په سر سترگو دې گيلې سره به گورو	٤٨
٨٦	ستامينه لاليه دروغ ژنه شوه (غزل)	٤٩
٨٨	لور (نظم)	٥٠
٩٠	شپه د انتظار (نظم)	٥١
٩٤	لوبه (نظم)	٥٢
٩٥	لوبه (نظم)	٥٣
٩٨	فرياد (نظم)	٥٤
١٠٠	شاهيت (نظم)	٥٥
١٠٣	يادونه اميدونه (نظم)	٥٦
١٠٤	پښتون (نظم)	٥٧
١٠٦	نصيحت (نظم)	٥٨
١٠٨	مينه چې پيدا شي فنا کړي نه (غزل)	٥٩
١٠٩	تاچې په سگو سگو کښې تېره کړه (غزل)	٦٠
١١٠	مينه (نظم)	٦١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ئي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بگاہ ئي د آسمان ستوري په چپه نوله شمېرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دې کتاب کښې نخبه کوم يو ځائ کښې کېږم	۶۷
۱۲۲	نيره ستاد ميني دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف چي ئي نوزه به ستا د لاس هماسم (غزل)	۶۹
۱۲۴	نواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

درابعه ممتاز د شاعری دویم کتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندې دے - حقیقت ددے چې د ممتاز د ”سپیلني“
کتاب شاعري کله هرثو فني کمزوری لرې خو ددې خبرې نه
انکار نه شي کېدے چې لوستونکو د فني کمزورۍ باوجود د
سپیلني شاعري د پره خوښه کړه او کتاب چې په دې پره مينه
واخستو او وې لوستو - درابعه ممتاز دویم کتاب ”پروئے“
لکه چې دنوم او چاپ په لحاظ ښکله دے - دغسې چې شاعري
هم ښکلې ده - زما په خیال چې دې کتاب کښې شاعري د
لوستونکو د اعتراض د پرخيال ساتلے دے او کوشش چې
کړے دے چې هر يو شعر دې په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپیلني“

د شاعري په مقابله کښې په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
کښې نوي خيالات - نوي جذبات روني استعمال
کړے شوي دي او کوشش په کښې دا شوه دے چې د
”پروئي“ په شاعري کښې جدت راپېدا شي - او رابعه
ممتاز په خپل دې مقصد کښې تر دې پره حده پورې کاميابه
شوي ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال پدے طر، دا شعر ونه به ئي وا خلو -

چي لور دېوال ته خپي فونبکا پښي به دلري

پد دي پښتو دېوالونو دراز خبري نبي شي

يا

د مينې سوال جواب چي د دېوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي دېوالونو نومره نوند کوي

دېوالونو د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه دېوالونه

خو ..... د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاښي -

ممتاز په خپلي شاعري کښي د پښتو ژبي دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرخيال ساتل دے (ورما پد خيال چي دا د

دي خبري ثبوت دے. چي د "سپېلني" نه پس شاعري کوشش

کړه دے چي د پروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چي د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چي د سپېلني شاعري کښي فني کمزوري دي -

زما پد خيال چي د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيلد تر د پرد حده پوري ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره درابعه ممتاز د مختلفو غزلونو نه يو شو

شعر ونه پېش کوم -

۱- - دامه وريه چي زه ستا په خبر ونه پوهېم

پد تته تته شربه دراز ونه ئي مره نوند کوي

۲- د جوتنگري لوگے بنه دے
زه ٿي اوشڪو سره مل ڪم
معدوته به زه شه ڪم
چي زه يم پکني پر پشانه

۳- د بنگر و شرنگا ٿي اوري
د سگور ٿي خبر نه شو
آ زما ساده جانان چي
پد ڪوم جهان کني اوسيري

۴- ما پد گودر چک منگ بيا کيسو دو
ستاد شملي ول راته بنڪاري بي نه
د غزل ند پس د ممتاز د نظم پد ميدان کني تگ هم ردې
د شاعري د پونج والي دليل و رکوي - حقيقت داد چي حني
حني نظمرته نو دخيال تو او جذبات تو پد لحاظ زه شاهڪار
گنيم - لکه " نوپتيد " " بنتون " " قسمت "

د نچس کلي خري کورونه او داسي نور چر نظمونه چي
کو شاعرانو بد دا مونسوعات چپرلي ويا - بهر حال درابعه
ممتاز دويم کتاب " پروت " ستاسوپد بنگني دے او
ورسره د نچس دريم کتاب " گلونه پانچي پانچي " د چر

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ته دې اوکړي چې د
رابعه همتان دريم کتاب هم دې پر زر چاپ شي او د
پښتو په شاعرۍ کې د يو بل نوي کتاب اضافه وشي
والسلام

عبدالله جان مغموم

منڻ

ما ڇي خپل اولت ڪتاب ”سپڻي“ ڇاپ ڪولو نو دا
 اُميد ڀانه و ڇي ڀنڀانڊ رونه خو پند ڇي به زما د ڪتاب سره
 دومره مينه اوکري - نوزه د پڻتتو روڻو تو پند و ڇڀه منڻه
 ڪوم ڇي روڻو عموماً اوڻو پند و خسرواً زما ڪتاب پد ڇڀه
 مينه واخستو او وڃي لوستلو او زما دومره حوصله افزائي ڇي
 اوکري ڇي نڻ داد ڇي زه خپل دويم ڪتاب ”پروني“ پد ڇي ڇاڇ
 ڇاپ ڪوم ڇي روڻه خو پند ڇي به د ”پروني“ سره هم دومره
 مينه اوکري لکه ٿومره ڇي ڇي د ”سپڻي“ سره ڪڙي وه -
 او زه بد د ڇي جوگه شم ڇي خپل دريم ڪتاب ”گلونه پانهي
 پانهي“ ڇاپ ڪولو ته ملا او ترم -

زما د اولي ڪتاب ”سپڻي“ پد لوستون ڪو ڪڻي د
 تو پند و شمڻي زيات و او زما پنه خيال ڇي په دغه ڪتاب
 ڪڻي زما زياته شاعري د ڪو پند و ميان و سره د تپلو
 مسئلو او ڪشالو په حقه وه نو ڏک پد ڪڻي شمڻي ڪڻي تو پند و
 ڪتاب واخستو او وڃي لوستو او په دڙي رنگ ڇي د ڪتاب
 عزت افزائي او زما حوصله افزائي اوکري د ”سپڻي“ د شاعر
 په حقله ڪڻي روڻو دا راڻي ٿر ڪنده ڪڙي ده ڇي ڪڻي شعرو

د فن تقاضې نه پوره کوي. نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاند
 کړه وچې زه د شعر د فني تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 وړکوم په دې وجه چې فني کمزور ته زيات خيال نه و
 ورکړه. کېدای شي چې اعتراض کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو بن کړه نو په دې وجه دې حل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کې چې د مقصد سره سره د فني تقاضو هم خيال
 ساتل دس او طمع لومړې دلوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پرونه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کې زما خوښ موضوعات کله کور - نغره
 او جارگه دي - او يا چې لور، مور، مور او زامن دي - په
 اکثر نظمونو کې ما دغه کردارونه د موقعي په مناسبت
 سره ستايلي يا کښلي دي - نو ستاينه په کې زيات او
 غندنه په کې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کې مينې له اهميت وکړه
 دس او کوشش چې کړه دس (هغه د پير گوهر يو نظم
 دس) زه غواړم چې قبوله دنيا مينه مينه شي " چې
 د مينې پېغام هرچاته اورسوم او دهرلوستونکي په
 زړه کې د مينې دا پېغام ځاې او نيسي -

د لوستو خداي نه دا طمع لومړې پېستا نه روڼه
 خو پندې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپلني" کتاب سره چې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائی او کوئی چچی خیل دریم کتاب " گلونه
پانہی پانہی " ہم در توره چاپ کویم -
انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دائله کورې تاوېږم له تا
خانه کعبه پي زارېږم له تا

دائله کوره ارمان مې ته وې
اودخون زړگي درمان مې ته وې

لکه گل هسې غوړېږم په تا
دائله کورې تاوېږم له تا

دائله کوره سودا مې ډېره
درنه تاوېږم کښه مې ډېره

لکه دشعې ژړېږم په تا
دائله کورې تاوېږم له تا

دائله کوره عزت دې ډېر دے
په ټول جهان کښې شهرت دې ډېر دے

لڪه ڊپرڻي وريڻم پيءُ تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

ارمان ۾ نشته ڊڊي نه سڀوا
چي بس راحمه مڪي ته بيا بيا

چي هر چڪر کڻي ڄا وريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

بنار ڊمڪي به هرومه ڄنگه
دا باقي ڙوند به ٿرومه ڄنگه

ممتاز به ڄنگه صبريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

نعت

د مدینې منورې نه درخصتې پیه وخت

حَم د مدینې نه ن

داسې راته بنکاري زړه مې بیل شو د سینې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ثومره موده ما په دغه طمعه تېره کړې وه
شپه ورځ مې یو کړې وه
ډېره وار خطا شوم چې خبر شوم دې نېټې نه ن
حَم د مدینې نه ن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قصې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ما خود نبي ^{صلی اللہ علیہ وسلم} دربار کبني لڻ ۽ ورڃي ٿي ڪري
ٿو ورڃي ۽ ٿي ڪري
داسي رات بشاري تن ۽ ڪم ڏي ڇڏي نه تن
ڪم ڏي ڇڏي نه تن

ماو ۽ ڇي نبي ^{صلی اللہ علیہ وسلم} به ڌر ڪر حالونه وائيم
شبه ورڃ به ڪيا ڪيم
ڌر ڪر ۽ ڏي ڇڏي ڇي ڌر ڪم پاڳي روضي ته تن
ڪم ڏي ڇڏي نه تن

دَحْوَا لَوْر

ستالقب دَ فرشتو د دے
پنه جنت کنيې ته پېدا ۱ ۱
ته نحواهش د بيا بادم وې
په نامه باندي حوا ۱ ۱

ستا د پينو لاندې جنت د دے
نيک اولاد له لوء نعت د دے
ته ريشتيا چي چي بها ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

که ته لورې نور رحمت ۱ ۱
که ته خورې نور راحت ۱ ۱
د خاوند د کور رنبا ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

دنجیل کور ۾ ٿو کيڏاره
د ڀڄو ۾ ته غمخواره
هر ٻيئي باندې قدر ۾
په نامه باندې حوا ۾

د انسانن په تخليق کيئي
هان سره کوي خدا ۾ شامله
په رضا خدا ۾ رضا ۾
په نامه باندې حوا ۾

چي ستا کور پرې آباديئي
مال اوسردي کي زاربيئي
ته د صبر انتها ۾
په نامه باندې حوا ۾

هغه کور گل و گلزار شي
چي ستا په کيئي روزگاريئي
ته د خوب زريگي شفا ۾
په نامه باندې حوا ۾

هره سخته تپروي ته
نور تپد کور ابادوي ته
ته د صير انتها ئي
په نامه باندې خوا ئي

د کور پچې خه بامېر وي
که هر شومره په تا ډېروي
په خدا ئي ته بنگلا ئي
په نامه باندې خوا ئي

په تخليق کينې د انسان
خدا ئي ستا واغست امتحان
په رضا د خدا ئي رضا ئي
په نامه باندې خوا ئي

ممتاز داسې کار اونه شي
ستا نامه بيد نامه نه شي
ته ساده د دې دنيا ئي
په نامه باندې خوا ئي

خان سا ته له هره توره   د دنيا د هر پېغوره
همسې وې وړ خطا ئي   په نامه باندې خوا ئي

بیا د اوبشکو زوردے ٲیوس مه کوه
وران ٲی ذریه کوردے ٲیوس مه کوه

ٲول بدن لوکے شولمه نه شو مه
دالاحتکه اوردے ٲیوس مه کوه

ته ٲی ٲی ٲی بکا سیا کتوله تلی
هغه محفل خوردے ٲیوس مه کوه

سترگی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
ورک دکو خوردے ٲیوس مه کوه

مه کوه ممتاز ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
هرشوک ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی

24

په تورو نیمو شپو کې د دینو نه شو مره نوند کړي
یو بل سره چې اوشی. - اولونونه شو مره نوند کړي

د امة وایه چې ستا په دې خبر و زه پوې نه شوم
په تمه پمته ژبه بیانونه شو مره نوند کړي

د مینې سوال جواب چې د یو بل سره پرې اوشی
که خبر دي که کچه دي د پو اونه شو مره نوند کړي

زموږ د صحبت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شو مره نوند کړي

ارمان چې هغه تیر ساعت نو بیا په بېرته راشی
د مینې د کتاب زاپه با بونه شو مره نوند کړي

ممتاز په صحبت کې تانه روستو پاتې نه شي
راخه د وفالار کې مزلونه شو مره نوند کړي

راشه آشنا عمر مڃي ڪم ڏي رهه
ڌڙو ڏيئا ڪيئي مڃي توري ڏي رهه

ما جو ڇل ڌڙو ڀي تسلي اودو ڪرو
جو ڀي ڌڙا دسترگو نم ڏي رهه

نن چي مڪي رات لڙي وريه شوڀي
ڌڙي ڏيئي مڃي جوڙي سم ڏي رهه

آسمان ڪيئي ستوري ڀي خندا شو ڪله
ڌڙا ڀي ڌڙو ڪيئي خوما تم ڏي رهه

ممتاز ڌڙو مڃي ڀي سلو اودو شو
ڪله ڌڙا مڃي ڀي ڪم ڏي رهه

دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ

ننڀي بيا پيه زرهه وريبي ، دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ
هغه گهري وڃي لاري ، هغه برڪوز مالتونڊ

ادبر دامن پيه خواڪني ، مونڙه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڙه ڇا اواز وه ، نه زمونڙه ڇا خاڪار وه

مور وپلار به ٽپوس نڪرو ، چي ته ڪوم هڻي وڻي ولاڙه
داجمات ديه ڪه جرهه وه ، چلن لارهه ده ڪه سارهه

هريوڪورڪني به ماما وه ، هريوڪورڪني به بيو وه
داهول ڪلهي بيو ڪوروه ، داهول ڪلهي رور وخور وه

ڪه به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪلهي خوشحالي وه
ڪه به ڇا ڪره خه غم وه ، هريوڪس به سترگي نم وه

ڪه به جنگ وه ڪه جهگهه ، يابه بل خه منله وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصله وه

کشان به ٻي ملامت ڪرڻ ، پوي به ئي ڏوٻي به هر صورت ڪرڻ
روغن جو ڀرڻ به زراوشوڻ ، دشمني به پاڻي نه ٿوڻ

مسافر ڪه به ٿوڪ راغلو ، ڇي به ئي کلي کڻي خپل ٿوڪ
ڊڄري ٿوس به ئي اوکرو ، بيا به هلته کڻي ميلهه وه

دهر ڇا به دغه فرض وه ، ڇي دے اوڻ به پاڻي نه ٿي
ڪڏھي بيان اوکڻ ٿي وي ، ميلمستيا ڊي دڏڪ اوشي

ڪله ڪله به ٻي پلار هم ، ڪورتنه راغلو پڻ تلوار هم
ڇي جمات کڻي مسافر دے ، ڇي راغلو د سفر دے

بندوبست دڙو ڊوڙ اوکري ، خه پاخه ڪري خه توڙ ڪري
گوري اوڻ به پاڻي نه ٿي ، زمونن ڪله به ئي خوڻن نٿي

نڪ ڪوربه خه ڪڍ لو ، نه ميلمه به شرم ڍلو
ڊڙو مينه ڊڙو عزت وه ، د خلوص نه ڊڪ آفت وه

نن ٻي بيا پڻ زريه ڏريني
د خپل کلي خه ڪوروننه

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لارل ، هاغه خر کورون دوران شول

خهٔ بنگلي شوي خهٔ کورونہ ، د بخو خينتو برجوتہ
آکچہ لاري بخي شوي ، دهر چا بيلي کوخي شوي

ديوبل نہ خان اونغاري ، خيل غمخوران له ژاري
دهر چا شوچ پر کاروتہ ، دهر چا شويل کورونہ

نۂ دور خور محبت شته ، نۂ ديلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چانه دوي مرروي

هر يوکس دبل نہ تنگ دے ، خيل پردي سره پنه جنگ دے
زما دوي ته زرهٔ تنگيري ، زما خيل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدایه داخنکه ژوندون دے ، هر يوکس دخان نہ تنگ دے

دمتاز داسي خان حاني شوه

پهٔ ژراهم سود نهٔ کييري

نن مي بيا پهٔ زرهٔ ورييري

دخيل کلي خري کورونہ

مشران

پڇي زمونڙا مشران وو هغه خه شو
دڊي کلي پڇي زيرگان وو هغه خه شو

پڇي بي شانده مينه ئي مونڙ سره کوله
پڇي ڀه مونڙا به ڊرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زمونڙا حل کولي
نن هرڪار ته مونڙ حيران يو هغه خه شو

پڇي دهر غريب ڊپاره مور و پلار وو
پڇي ڊٽول کلي خيلوان وو هغه خه شو

ممتان مونڙ به چاله خه تسلي و رکرو
مونڙ ڀڃيله ڊر پرديستان يو هغه خه شو

30

زما زبہٴ ماتہ کاسہ دہ
پرچی لور پہ لور ٿوڇي دي

د دردوتو د غمونو
خهٴ غمڙي شان قصي دي
کله صبر کله اويني کي
ننداره د زبہٴ گو مه

خهٴ پرېشانه دي ونٿونه
خهٴ پرېشانه وڙي شي دي

دا د اويني کو سڀا بونه
حوصلي به ٿي لاهو کري

په علاج ٿي نه پوهين م
د ژوند سختي مرحلي دي

31

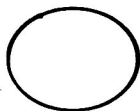
ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تایه کوم خائے کښې پیدا کړم
اے زما خوبه جانامنه

خائے د زرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئې

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

د خوبونگرې لوږې بنه دے
زه ئې اوښکو سره مل کړم

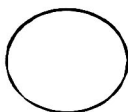

خچي رانه پٽ نه ڪوي خطائشي
مرهه به شم دغمه بي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه ئي زما مينه ئي
پام ڪوهه جانيه دبل چا نشي

ستا په وعدو بيا دلته راغلي م
هسي نه پرون پشاني رانشي

ستاد غمونو سره لوي کوم
مرا وو کلونو سره لوي کوم

ستا دراتلو په انتظار کيني کله
د پرو فکرونو سره لوي کوم

بي د غمونو چي نور هڅه نه لري
داسي بختونو سره لوي کوم

د خپل زړگي د تسلي دپاره
تېرو وختونو سره لوي کوم

د بيلتانه په تورو شو کيني ممتاز
د زړه زخمونو سره لوي کوم

34

داستا دراتلولاڙي ڪلڪ ٻنهي ڇڙي اوڀر ڏي شي
ڇي نه ڏي سوال جواب وي نه راتنگ ڏي بيا ڀڏي شي

داختله محبت ڏي ٻول نما ڊپاره خواست دے
اول ڏي خدائے نه عوارم بياره بار باند ڏي جهر ڳي شي

زه جواب درپسي نڪرم ، جانيه خيله راشه
زره ڀي تانه گيله من ڏي چور ڳي ڀي گيلي شي

ڇي لوڙ ديوال ته خيري نو بڪار پير تي به دلري
ڀه ڏي چيتو ديوالونق دراز خيري ٻني شي

دلخه ڇي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هواري
ڇي خندا خندا ڏون شي رنگيني ورجي شي شي

دا ساخفگان په هائے دے، خوز مابه هم لږ اواري
ڇي ته راشي زما خواله نو ياري دي گيلي شي؟

ممتاز درته دانگ وائي راڄي صلح او ڪرو
ستامينه سيلاندرده په هر بنگي مح لسي شي

نوې دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بڼه دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دې فکرونه دي
دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خداييگوشي هوسونه دي
دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
دا خوځناور دي ته به وي هېر و بشرنه دي

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

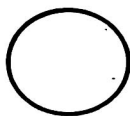
يوه داسې دنيا چي پکښې د واره زړونه يوشي
يوه داسې دنيا چي پکښې دوه روحونه يوشي

هلته کښې به ته اوزه ديوبل ځني قربان شو
هلته کښې به مونږه دخپل خون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چي د واره يوه تمې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

38

ستاد مینې مشال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تایه کوم خائے کښې پیدا کوم
اے زما خوبه جاتانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دحبونگرې لوږې بنه دے
زه ئی اوښکو سره مل کوم

محلونہ بہ زہ خہ کرم
چی زہ یم پکنی پریشانہ

ممتاز ستا نصیب خراب دے
کہ تہ فکر ورہ اوکری

خپل جانان دی تپوس نہ کری
گیلہ مہ کرہ دبل چانہ

*

***

ذره ٻي هر وختي ڇو بيڙي
هڻج علاج ٿي نه ٺڪاريڙي

ڊي خيل ٿوند ته ٻيم حيرانه
ڇي په ڇه سخته ٿيريڙي

ٺاڪوڊي ڊي ڇي راياد ڪرم
دباران په شاني ٿارم

د غمون په مگرداب ڪنڀي
مي ڏوند ڪشتم تاويڙي

ٻي ڇي اوي ڇي قدري خو
اوس د خلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم د سودا خوځيږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډېر دي

ته خبر نه یې جانيه
زما زړه تومره خوبديږي.

ممتان ټوله دنیا چاڼ کړه
یو همدرد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کېږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خیل خاوند عبد جا مغموم تہ دمغہ امتیاز یہ اخستو
— عقیدت پرزوئی — (مستان)

اے دلور ہمت انسانہ
ستا ہمت تہ ہی سلام دے

اے پہ ہرچیا مہربانہ
ستا عظمت تہ ہی سلام دے

تہ پہ کلی پہ وطن کینی
چی پہ بنہ نامہ یادبری

کہ دے دور کہ دے تریوردے
تہ دھرچا پکاربری

تہُ دڪوڀي خاورڀي جوڀي
تا کڀي ڪبر غرور نشته

په دشتيا ڇي فرسته ڀي
ستا ڪتو کڀي ضرر نشته

ڇي هر ڪا ڪڀي ته نڀي دسوي
په تا فضل دالله دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز له هري خوا دے

زڪ غازی، شعیب ته ڪورم
خوشحالی نه په خندا دي

ڇي ضياء ڀي هم ڪورنل شو
نعمتونہ دالله دي

شکر او باسمه چ پرزۀ
خدايے تعالیٰ ته په سجده شم

پول غمونه رانه هېرشي
په الله الله اخته شم

خوشحالی دې خدايے نصیب کړه
اے زما د ژوند ملگریه

مبارک شه مبارک شه
دمتار د سر ټیگریه

خوښدو روښو او بچوته
دا اعزاز دې مبارک شه

ته لائق د دې اعزاز وي
دا امتیاز دې مبارک شه

نه به د باران نه د ږلمې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نکرې اے آشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بگاڼه صبا غون غون شمه
ته که پکښې نه کوې آشنا چرې پر دی قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم د اے لالیه چې
هسې نه ټوک او کړي ستا زما د آشنا یې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېر وختونه بیا راشي
اوبه کړو یو بل ته د خوانی ادد مستې قيصې

مینه نوسور اور د سرې لېږ دي زه یې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالی قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدا رشتیا شوله
اوبه کړي مټان ته خو د مینې پخوانی قيصې

خپل قسمت نه خير نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لار شپي
نومترل ته نه دسپږن ږي

د پټو ږولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستاد بېرته کار اونه کړي
د تقدیر مالک نو هم شته

د تندی د کړینو ځان له
یو جوړ شوے کتاب هم وی

د خدائے ورکړه چې یها ده
ممتاز شک پکښې اونځه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وی

توگل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شپو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وی

قسبت

هغه پيغله ڇي ډېره موده د يو په نامه ناسته ده - او بيا
بل ته ورترغاره کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس د بل شومه
زه دکه کورې ادل بدل شومه

اوسوزه قسمت د لوبو اوسوزه
څنگه رنگ په رنگ خاورې نجل شومه

زه پټه لومې پټه لمبه شومه
زه ڇي د نصيب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خود ورپه د خدایه لاکټي دي
ستره ددي ژوند د سخت مزل شومه

هره یوه ډرز د بېلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کېتې
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کړبې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونہ وسوسہ

سیم پہ کومہ ہوا مستہ
زرہ پہ کوم خیال کبھی روانہ

»نیایہ» پی بازار کبھی
ناخبرہ» خپل حاستہ

ماوی پی تل خوانی بہ وی
پہ رنگ رنگ خوشالی بہ وی

نہ بہ غم نہ بہ فویا» وی
هریوکس بہ پہ زرہ بنا» وی

مور پلار به وي خپلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي رودو دخت تير يري
نوغونه يي ډير يري

نه يي پلار اونه يي مور شته
نه يي دور شته نه يي خورشته

نوښدي روښه يي جدا دي
هغوي ټول دبلبل چا دي

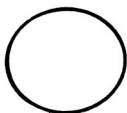
تصوړ کښي يي گرځي يري
د بابا کور يي يادي يري

په خوبو خو کښي يي راشي
په ژړا يي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه بنکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايگو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بختورې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخواني خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پښېمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کښې راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره مټان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بیلتون خورشه دای خه اوکره
اوس پی دے دنیا کبی زره لگین بی نه

زه دی پیه دیدن پی رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده پی لنویر بی نه

راشه داختر ورخ به رنگینه شی
بی له تانه زره پی خوشحالین بی نه

ماله پی راچی نوپه رهنا راشه
تکو تورو شوکتی دیدن کین بی نه

ماپه گودر دک منگه بیا کبشودو
ستا دشملی ول راته بشکارین بی نه

ستنا زما خبري ڏي اوري راوري
ويمه جي ريار ڏي حصارين نه

زه به ڊاگيلڪ درتہ بل وقت اوکرم
خدا ٿيو پڻ ڪيلو شوڪ خوشحالين نه

ماسم ڊما بنامه اوري بل خور ڪرلو
راشڪ پڻ تيار ڪئي شوڪ بنڪارين نه

ڪلڪ وڃي ڊرڇم اوڪلڪ نه ڊرڇم
بنه شوڪ جي ممتار لپوني ڪين نه

***

دَکَلو لختَه

په لاره چي ټوله رپيښي کنه
پينغله يواچي ده ويرينډي کنه

چانه ډکي سترگي نه او چتئي
مړکي ته گوري چي شرميرډي کنه

د تور اوريل گلان چي پټ کره دو رو
د روڼو خور ده بد ناميرډي کنه

په سپينو لچو چي بنگري مزه که
د کلو لخته ده ماتيرډي کنه

پرونه چي تاؤ کړوله خان نه ممتان
کله ده پامنو کټي پتيرډي کنه

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبرې مکوه
ماتہ دچا مخکني دگيلو خبرې مکوه

هرخه چي ته واي راته اووايه پئه داکه نن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبرې مکوه

ستازمادوزهار د خان پئه دي باندي لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جرگو خبرې مکوه

اووايه پئه داکه نن چي هرخه ستا پئه زه کني دي
بياد بچوسو لاندي داوږو خبرې مکوه

ژوند تو زمانيل د مے پئه نېته باندي به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبرې مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېو شېو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسوږاو خبرې مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابسی زوئی دے

پئے آبار دبا با کور دے دازما دینئی رور دے
ما بے غبن کینی لو بولو، ما بے هر حائے گر حولو

دازما دزرهٔ به کور دے
دازما دمیبئی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، ما بے هلته رسولو
پئے دنها پی دمور کور دے، دازما دینئی رور دے

دے چی لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جاہل شو

اوس زمانه ئي زره تور دے
دازما دميني دور دے

زما هم ترې زره خفه شو دگپي نرپس گيله شو
چي بي وچي دے مرور دے، دازما دميني دور دے

دور دخور لويه اسره وي
چل تهر کيني به دازه وي

په اباد دبابا کور دے
دازما دميني دور دے

چي په يو غن کيني لوئي شوي
هغه کله جدا شوي

دشطان هسي مخ تور دے
دازما دميني دور دے

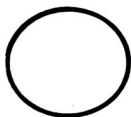
زرڳا ٻي دے دعوڻي خه دکاڻي نه خو جو پنه دے
ستا غونو دل کړو اے لاليه نور د زورنه دے

ته خو زما ژوند ټي زما زرڳا ټي زما مينه ټي
خه واپي زرگيه زرڳا ٻي تانه خدايگو توره دے

کله چي ٻي ياد شي تو ٻي اوبسکي ٻي له سترگو جي
مابه به دې پوي کړي ستا په سينه کښي خواورنه دے

ته چي چرته خوښي ټي زه به عمر تېروم هلته
زه به ستا رضا کوم جان دې کښي خه پېغور نه دے

ته چي د ممتاز سره د ټول عمر لوڼو نه کړي
د ادنيا فاني ده دلته ټول عمر له کور نه دے

ستا د مینې > دریو پټکوپه قلا، کټي یمه ناسته
شپه ورز پکټي تېر و مه > پردی خور نه یمه خلاصه

د آسمان ستورو ته گورم، ستا په کټه به دوی پړیږي
جانم نوموړو بختوړ دي، درته گوري بی وسواسه

ته چی کوم وطن کټي اوسې زما زړه به تاسره وي
ژوندی تاسره تړی ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کټي ایښي ستا د مینې خیراتونه
بڼه کززان په زما کیږي کټي ناسته که هم ملاسه

په سینته باندي به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتاز د و مرکه همت شته هسی نه چی ده ناراسته

دَاخْتَرُورْخُ

دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بنه وە

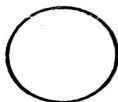
ما دژوند خوانه په واره قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داچه وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بنه وە

ما په لپو به منگه راډکولو
دې چي ناست به په گودر وە ثومرە بنه وە

دممتاز لاس به يي نيولې وە په مينه
ثومرە بنکله مانیکر وە ثومرە بنه وە

ستامینه می پکارده نور می هنج نه دی پکار
دنیا دی ستانصیب شی زمانشته په شه کار

بپگاه می د آسمان ستوری په چپه نوله شمیرل
مطلب می بل شه نه و و مه ستا په انتظار

هر شه رقیب وایی زه له تا کله صبرین م
بس ته می د زبه سر می نور په چا نه کوم اتبار

د مینې په یا غچه کینې می یوکل په تخینه کړه
بددم به می په اوریل کینې یا جوړوم به ترپنه هار

ستامینه هم تازخیل ژوند باند می سوما کړه
یوتنه زما پکار می نور می هنج نه دی پکار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راتلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

بې له تا د زرگي سره
په ماخدا اېگو شه چل کېږي

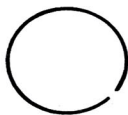
د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارينِي

دممَٽار به ٿومره ٿونءِ وي
پڇي ستا نور انٽطار اوڪوي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زريه هِي تاپسي شوڪينِي

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نو اکه دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - داسناکه دې نه وي

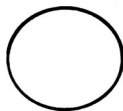
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنياکه دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تر وتازه وي
بلبل دې په چغار وي - ديورا که دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پر قېڼي
باران دې درحمت وي - د بربېستا که دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅو که خالق ډېر وي - نو بس ستا که دې نه وي

ممتاز د پښتني مېرمن - پروڼه بدنامه شه
که څوانه که زړه وي - د حيا که دې نه وي

وارخطا وارخطا کرخم
سودائی شوم نہ پوہریم

تہ پتہ کومہ جہہ لاری
زہ پتہ تا پسی کرخمیم

ماپتہ دی خبرہ پوئی کرہ
دآلفت انجام بہ داوی

مینہ اوردے سورانگار دے
زہ شپہ ورخ پکنتی سوزریم

وُم کلونو تہ پتہ طمعہ
دچمن ہی ایاری کرہ

کُل زمانصیب کنتی نشتہ
زہ پتہ دی بانڈی پوہریم

خيل خيلوان

راڻي خيلر خيلوانو ڀڄي نن ڊڀره مينه اوکڀو
مرگه نو راروان دے ارمانونه به بيا اوکڀو

ڀڄي ڌارو ڀڄه يوبل پسڀي بيا روستو نو ڀڄه خه
ڀڄه ڌونڊ به ٿول يو خه ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو

هغه وراڻي مسئي اوقصي به کڀو راسهڀي
ڀڄي موڙن ڀڄه يو خه کڀن و لڙ سوڀونه به ڀڄه اوکڀو

منم ڀڄي ڄو کڀي به موڙي زرو نو کڀي يوبل ته
يو خه ڀڄي مڃاڻ ڄو نو کارونه به ٿول ڄو ڄو

دا استاد زڙه خڀه ڀڄي زماڙه پارھ مرگه وه
زماڙه ڀڄي ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو ڄو

را حئي ڇي بيا يو ڄاڻئ شو ديوي ل سره په مينه
گيلې ماڻي به نه ڪو و حوصلي به ڇڙي او ڪيو

د ملڪ او قام د پاره دنيا گري ڪار پڪار د
ڇي ياد شو په دنيا ڪنڀي تڙ پيرونه به ڇڙ او ڪيو

مستان د ڇوانو خلقو به څنگه بنه مل وڻ
اوبه په ڊانگ بيلين بي نه ، نعره به دغه او ڪيو

لوپتہ

تہ چي پئ سر لوپتہ و اچي ڊبره بنه بنڪارين پي
پنٽي پيغلي دحيا يوه بتوتہ بنڪارين پي

دينگرو ڊڪ لاس چي اوچت ڪري سرد پي پتہ ڪري کلي
الله گواهه دے ماتہ سمہ فرشتہ بنڪارين پي

ديلار پئ مڪيني چي گرڇي پي لڪه حوره چي پي
چي سرد پي پتہ وي ڏرونوا کيني گلدستہ بنڪارين پي

دالوپتہ خوستا د سردا خه له گوري ورته
په سر پي و اچو چي بنه پتہ په پرده بنڪارين پي

شرم حيا دي ستا په ختہ کيني اخلي وي بس
په دي خويونو به هر جا ته نه ڏرنه بنڪارين پي

په سرد پي و اچو لوپتہ خان پکيني پتہ ڪره کلي
ممتاز درزار شه گوره ٿومره خو خسته بنڪارين پي

خط

ماتہ دے پہ خط کبھی خدائے خیر چي خیر لکھي دي
ہنچ پري نہ پوہنم چي دي خیر راتہ و سيلي دي

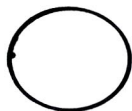
کہ دادی وي لکھي چي ما پسې ڈر پرہ مہ
دا خوشي خبري خوما پرې اوريد لي دي

ستانصحتونہ زہ پلو پورې ټول اوترم
تہ چي راپہ ياد شي ټول مې هغو خت سندندي دي

خيل وطن تہ راشہ د جوارو دوری پرہ دہ
و لي دي جانہ کوي بل هائے ارو لي دي

داد خواندی شپي ور چي بہ ہيچري بيا رانتي
تا پسې ممتاز پرہ سگوسگوزر لي دي

72

د ژوند جو سنگره کښي وپريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيڻ مه زه

د هر ارمان گروان شلبد لے وينم
که په محل کښي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونځه ښکاري
تانه چي کله جدا کيږمه زه

د قدر دانو قدر دلته نشته
داسي وطن کښي حصارېږمه زه

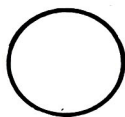
۷۳

دېلبلا نو چالې مې وړاندوښتې
په دې ګلانو خفه کېږمه زه

لاايله مالګه ناګهاته راشه
په انتظار کېږې دې کېږمه زه

په مټان هغه وخت قیامت وي ځانه
تانه پي څه وخت جدا کېږمه زه

***

زما دزرهٔ په آئينه کښې ته ټي
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ټي

دا ټي لټا خو هان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ټي

بغير لټا به ژوندون څنگه تېروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ټي

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ټي

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټی
چې رقيبانونه پرده کښې ته ټي

حُنِي خَلَق

کينہ وِردي زور وِردي حُنِي خَلَق
دِپر پَه کِبر پَه غور وِردي حُنِي خَلَق

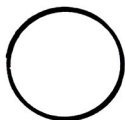
چِي پَه وِينو دِانسان هم نَه مِرِي پِي
پَه دِنيا کِنِي حُناور دِي حُنِي خَلَق

چِي دِنيا تُوک دِعقبِي دِسره زار کِرِي
گوره تومره بختور دِي حُنِي خَلَق

چِي بِيگاه سِبا دِخدا تَه ياد کِنِي مشغول وِي
خدا يِگو هر چانه بهتر دِي حُنِي خَلَق

ممتاز نِن ورشه پِخيله يِي پِخلا کِرِه
چِي لَه تانه مَرور دِي حُنِي خَلَق

***

شته په سپرلی کبني دپر کلونښته دے
نوما دپاره دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي ځکه ميگے جوړي
ستا په زرگي کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پيچ و خم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر څوگند ونه خودي اوکره جانہ
لا د ممتاز زرکه کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نہ پي اشنا زہ پيہ خلقو خہ کوم
سترگي پي رندي شہ زہ پيہ دغو سترگو خہ کوم

تولہ شپہ پيہ طمعہ يم سحر کيني سترگي پيہ کرم
راشي رالہ نوب کيني زہ پيہ دغہ راتلو خہ کوم

زپہ نہ زپہ تہ لاروي قول عالم راتہم داواي
تا پيہ لار کيني پر بنوم زہ د زپہ پيہ لاروخہ کوم

مور

په فکرونو اوسوچونو کښې

---

۱. ښه زما لخت جگره

۱. ښه زما د زړې سره

۱. ښه زما د سترگو توره

۱. ښه زما د زړه پټوره

په چې ته نه و ښه پيدا شو

په نامه وېش يا د شوي

زه به ستا ومه په طبعه

خلاصه وم له هر غم

په خيال کښې په سوچونو کښې

ستا ځاکه مې جوړوله

بس د مینې يو دنيا مې

په نظر کښې چو رښه له

تصویر کښې مې لوبو له

په شکل به مې گوتو لي

په سختو او تکليفو نو

راغلې ته په خپل وختونو

ستا خندا زما دپاره
بهارونه نمورېدل وو
ستا ژړا زما دپاره
کاینات نسکورېدل وو
ستا په سترگوبه پو کېدومه
په هر حقوي دې رسېدومه
ستا زما تر منځه کله
خه عجیبه شان رشته وه
د فکر ونو او سوچونو
یو عجیبه سلسله وه
چې چې وخته اوده نه شي
چرته او بڼه پاتې نه شي
هسې نه وي خوب درغله
چرته کټ نه شي لوېدنه
نموچې لوی شوې د زړه سره
زه دې فکر کېم او تره
هسې نه بهرته لار شي
خه ضرر درته پېښې نه شي
زما زړه کېنې وسوسې وي
زما دغه دغه اند پېښې وي

گني ته اوس بسه عاقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ڀه سڀينه ٻڙيره زوئه هم
مورته هسي ماشوم بنڪاري

زويه خدائے دي نڪهبان شه
هرمشڪل دي تل آسان شه

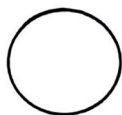
ٻي مور مره شي ٻڪه پوءِ شي
ٻي دنيا کڻي ٻي اسري شي

بيا دمور قبرته ٿاري
شپه او ورخ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٻه دنيا يواڻي زه يم

تو مور اوس ديانه لاره
را به نه شي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ڪري
ٻه ٿي وخت به ارمان شه ڪري

دېڼو د سر د پاسه
بوج د اښکو مې درنيرې

زه د ځان نه خپرنه يم
تر مې اوښکې مې تخنيرې

ستا د يو ترڅې خبرې
زور مې دومره زړه له ورشې

لکه ټوک د غر د سر نه
چې په زمکه راغورزيرې

د بنگړو شرنکار مې اورې
د سلگو مې خپرنه شو

ا زما ساده جانان چې
په کوم جهان کېږي اوسيرې

نن د باران شپبه او بده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د اُمیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

و ېم چې د سین په چپو ځان لاهو کیم
بنکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اُتبار کولو
حکله خو هر خوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

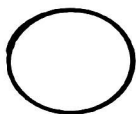
لارې او کوڅې درباندي ښې ښکاري
ته چې مشرکشر ته سلام کوې

نه دې په دولت او نه عزت کم شي
ته چې په خوبه نوله خوب کلام کوې

ګرځې ته په مزکه خواسمانې ته
ته چې د پردې خپل احترام کوې

ته به د هر چا زړه ګڼې اوسېږي تل
ته چې ښه خملت په هر مقام کوې

زه ممتاز له تانه خفه کېږم نه
ته خو نصيحت ماته مدام کوې

په ليمو بامندي راواوري
په ننگو اوبنکې خوري شي

په مگروان باران باران شي
په خولم کبني بي راتوي شي

د زرگي په غم بنادي کبني
ددي سترگو پوره لاس وي

کله خاندي به بي واره
په ذرا به کله سرې شي

دانگيني اوبنکې مگورم
تومي ترپي راته بنکاري

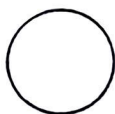
ماڌ زرهه غم پيٽه ڊه سائڻي
دوئي پنه ڄهه تودري تودري شي

زه خو هر چاهه دا وائيم
زما هنج غمونه نشته

نوييا زرهه جي داسي وئي
اندرون ذري ذري شي

چي ذرهه پنه رنجي اخته شوم
نو زه پوي شوم جي ڄهه چل ڊه

مستان اوس پنه دغه لوي شوم
چي جي هر چانهه کيلي شي

کیلہ دے پہ سر سترگو، دے کپے سرہ بہ گورو
نن راشہ در رکہ سرہ دے قصے سرہ بہ گورو

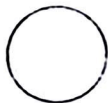
راخہ در قیبا نو پہ سر، توری خاوری واپوہ
راشہ زمانوالہ، دے پتئی سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قیبا ہواوخہ کار نشہ
خپر دے اے جانیہ دے لا بچے سرہ بہ گورو

ماتہ د بیلتون دتوروشیون خبری مہ کوہ
اوس خورنیا ورخ دہ دتیری سرہ بہ گورو

خیال کبھی مے دورچی، او د شپی مے پہ نو بونو کبھی
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا و عدی سرہ بہ گورو

ستا مينه لاليه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

ثومره په اخلاص ياندي درغله وم
هره يو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
ثومره پاکه مينه وه خيرونه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مينه دې لاليه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جي لوظه شوې
خکه خو ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین یی، دبابا دکور مشال ئی تہ

تہ چي شوئی پیدا نوہغہ ورخ نہ دبل چاوی تہ
تہ بناستہ کونترہ ئی، ناستہ پتہ دہوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوجوئی، ہرخائی ستاپہ طمعہ دی
خان نہ خبرنہ ئی چي راگرہ پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مہ خور ئی او پورہ پتہ خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کور پتہ خیل ہنریان دی دنیا کپرو
ثوک دی خوش قسمتہ چي دچا راوتے قال ئی تہ

تہُ غُبرِت د دونو د بابا د سر شملہ یُ تہُ
چر ی سیکہ مہ شہی پد رشتیا قیمتی لال یُ تہُ

تہُ د پردی کور یُ مور د ی ہر وختی پر پستانہ وی
تہُ کہ پتہ گودر یُ یا ولایہ پد دہوال یُ تہُ

خہ او کرمہ لوری د اد خدائے اور سول لاریہ دہ
خدائے د ی جدا مکراہ جو جدا رانہ فی الحال یُ تہُ

تہُ بہ شہی دادا زہ بہ د ی کور کینی سودائی شہ
مگر حتم بہ ہول کور کینی چہ بہ لوری پد خہ حال یُ تہُ

تحت خوبہ زہ د کرمہ خوبخت د ی در لہ خدائے در کوی
شہ او ور ح می خدائے تہ ممتاز د غہ بی یو سوال دے

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سڅې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلو ځکه زه وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکے ده په درزار

خان سره لگیا وم هم کول هم یې رپېل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږده شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحہ لکه د کال به تېرېدله

زړکے یې په درزا شو خه کشا یې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خو پشو وه ز غلېدله

ناخا پيه ٿوڪ ڏيوڪا پيه لاس زما پيه لور راتللو
خدا ايلگو چي ٿوڪ نه ڏو اورڪه وه الوتلو

پر پوتنه ڪٽ ڪٽي ٿه پي حاندر غوندي ڏمه
زڪا پي لوطمه باندي حيرانه غوندي ڏمه

سترگو ڪٽي ٿي خوب وه خوزمه وه ننا قران
حيرانه وم چي ٿه ڪله به زرمه شي به قران

په ڏي ڪٽي ٿي نظر شو ستوري ڏاسي پر ڦڦڦل
ڏري ڏري ڏيو ڏي چي اسما ڪٽي بلبل

سپوڻ ميري تر نظر شو ٻه ٻه ٻه خند بدل
ماته به ٿي ڪٽل نري نري به مسدل

پي شمير ڏاڙه ستوري ڪر چاڀر تر ٿا وڊل
به شمعي ڏٽنگ غوندي ڏي نه زار بدل

دنيا ڏسپوڻ ميري ڪار ڏي لکه شمعه بلبل
ما ورتنه ڪانه او خدا ايلگو چي ڏا مسدل

ما وې پېچې اے سپوږمه زما آشنا نه خه خبرې
اے بنگلې سپوږمه دېې و فانه خه خبرې

سره شوه په خندا اورا تر شوه داسې گويانه
واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کې ستا په رنگې يوارما لرم
زه هم يو آرزو او تمنا د تا په شان لرم

ستا که په زړه کوي مسيدلي پر مرونه دي
زما هم دادي زړه باندي يو تو سوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمع غرونه نرولي دي
ما هم انتظار کې د پر عمروندارولي دي

ما هم په دې لار کې دېرې شې شو گيرې کړي دي
ما خو دې نه سختې سختې هم لا ترې کړي دي

ما دچا دپاره مسېدل هم ازده کړي دي
ما دچا دپاره خندېدل هم ازده کړي دي

زڙه ترې غفه شوې مروره ترېنه تله يم
دې دنيا نه لرې ډېره بړه ترېنه تله يم

چې زړه ېې صبر نه شو آخر بيا ورله راغله يم
اينې ماته گورې دا دې بيا ورله راغله يم

غوښتې د راتلونو د ډډو نه راغې آشنا
خدا ښکوي چې دې نه پس به څه راغې آشنا

اے ممتاز اوډه شه ټول فکرونه ستا عبت دي
مه زياتو غم دې د اغمونه دې هم بس دي

په دې کبې يونزې غونډې چپه د هوا راغله
سترگې ېې شوې پټې پرکالي راباندې راغله

اوزه چې شوم اوډه نو د غمونو نه شوم خلاصه
ډېره دمه سترې د فکرونو نه شوم خلاصه

سکرچې شوم راوښخه لوستومانه غونډې دمه
د ځپل سوي قسمت ته زه حيرانه غونډې دمه

لُوبِي

تہ چچی جدا زمانہ گرجی دایہ خہ شی
جانانہ بنہ بہ نہ شی کہ زہ درنہ خفہ شوم

زما د دوارو سترگو توره
دابی لہ تا یمہ شمکوره

ستاپہ لیدومی دزرہ کلی خورہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ما وہ ژوندون تاسرہ ترے
اوس رانہ گرجی جدا وے

ستاپہ جفا بانڈی می دہر زہ کے خفہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

دا ژوند خو بیا نه راجی جانده
ولی جدا گرخی زما نه

چی مون جیدا یو د غما زرگه به بنده شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ماته د زړه په لار نزدی شه
غم می شی لری په دی پوی شه

ته مالده راشه چی دا غر غماز کچه شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ممتاز په دغه نه پوهی ری
جانده کیله دی په خه کی بی

دینی لار هسی نه نیمه لار کینی دوه شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

96

لوبه

جانانه کله به راجي زړه ې ژريږي
بي تا، نه قلاړينې لاليه کورته راشه

په ژړا ژاړم سود ې نه شتي
بېلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانه زړه کله صبريږي
بي تانه قراړينې لاليه کورته راشه

ستا جدایي ده ډېره گرانه
دنیا په ما باندې ده ورانه

بکه باران غونډې مې اوبنکې راڅڅپړي
بې تانه قلاړينې لاليه کورته راشه

ستا دراتلو به څه حاجت شي
د جنازې کټ مې چې اوچت شي

مړي بيا کله په ذرا راژوندي کيږي
بې تانه قلاړينې لاليه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان كرم
حقيقت به درعيان كرم

ژوند هي خه رنگي تيريبي
بس يو پته دے کميبي

كله كله فكر اوكرم
خيل ژوندون ته نظر اوكرم

ماشورچه ده چي تاويبي
بس يو پته دے کميبي

هر يو کس په دې دنيا کبني
ژوند تيري په دې سودا کبني

چي به هرڻه زما کيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

په چا بنه وختونه راشي
ٻٽول غمونه ترې په شاشي

په هرڻه الله پوهيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

مٿان دغه بس يو کار ڪه
غم دهر چا په هان بار ڪه

خدا ته په دغه خوشحاليڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

شاہین

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پائلت دے) دا ڈکیرنہ

۱۔ شاہین پچیہ ، اے دھت زویہ

۱۔ پھ رشتیا پستونہ ، اے دغرت زویہ

۱۔ جذبی خاوندہ ، اے دھوا زمریہ

۱۔ ارادی خاوندہ ، اے دفضا زمریہ

۱۔ ستا ارادہ پنخہ دہ ، ستا ارادہ منمہ

۱۔ جذبی نہ دکہ ، داستا جذبہ منمہ

۱۔ شاہین پچیہ ، د شجاعت تکرپی

۱۔ طاقت نہ دکہ ، اے د طاقت تکرپی

۱۔ دفضا زلیہ تہ د سیلہ نہ تہ تہ

۱۔ د تہی نہ دکہ تہ د تہی نہ تہ تہ

اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ
اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

قائلہ ستا دجرات ، داستا جرات منمہ
اے دشاہین پنچہ ، ستا شجاعت منمہ

زہ دی غیرت منمہ ، خود آتہ ناست خہ لہ ی
داغلی پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

مٹا دی غونڈ کرے وی ، داتہ مدھو وی ی
زما توردنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

جو پدہ آرام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی
پہ چس ناکام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی

اوس خو دپینو کپنی ہغہ ، زہ آسمہ نشہ دے
اوس دی پہ سترگو بانڈی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شي تہ ، برہ ختلے شي تہ
پاس دھوالہ پردو ، لربر وتلے شي تہ

اوس تہ آزاد ي شري ، اوس تہ خندا کولے شي
پاس دفضايہ سينہ ، تہ مشغولا کولے شي

پي خہ دي زيہ غواري ، هر خہ آزار کولے شي
خوکہ خيل خان باندي ، خہ اعتمار کولے شي

پاسه يقين اوکړه تہ ، وزر نہ کار واخله
دا پاس فضا اووينہ ، نظر نہ کار واخله

اے دفضا بنکاري ، لاندي تکرپو تہ گوري؟
اے دشاھين بچيہ ، پاسي تیکو تہ گوري

تہ خہ تپوس خونہ ي ، ستانوم شاھين دگوري
دا دشاھين دپارہ ، دپرو ي توهين دے گوري

يادونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوپي
بيا زما پيه سترگو کني آيا ده شوپي

نن د خدائے دکورنه خان لوکے کچه ته
تاو شه ترې راتا و شه چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به دغم هره فريا ده شي

زه ذرچه پيه سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حبرانه شوپي

دا ارمان دهر مومن پيه ذرچه کني ده
ته ممتان جوړاوس ويندله خوا به شوپي

پښتون

زۀ د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
ډکه د پښتونک پښتنه د پښتون کور يمه
زۀ د مينې پنگله خو دشمن دپاره اور يمه
زۀ يم پښتنه لوکے لوکے له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روکي خو هرچا پترند لے دے
داچي د غبرت غرتہ دے ټول عمر ختلے دے
داچي په پښتو کښي قومره بره رسد لے دے
داچي په عزت باندې هر کور کښي زېږېد لے دے

دے چي اقرار اوکړي بيا تر کله دوستو کښي نه
دے چي قدم داخلي نوبيا همکړي خو يښي نه
دے د همت توره دے په يو طرف چلېښي نه
دے همتي توان دے مصيبت نه نو وږيږي نه

دے د دور وجود د خپلو مټولو پي لھاقت گڼي
 دے د غور پروڼي د آسمان نه هم اوچت گڼي
 دے د پردي مور عزت د خپلي مور عزت گڼي
 دے د مور خدمت دمور د لښو لاندي جنت گڼي

دے پي خه دخت توان وي نو محفل به د جرو وي دے
 خه دخت پي بوداشي نو بيا مشر د جرگو وي دے
 د حق سره ملگره هم د خپلو د پردو وي دے
 دے د اسي مخلص دے پي هر دخت د مشورو وي دے

سل کارونه پي بنه دي نو بوداي بد عادت دے
 دچاسره چي وران شي نو بيا دے لوپي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کي دي په جرگونه په منت دے
 هر خه په سين لاهو کړي په نو دم پړيو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسه منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مرهاي د شجاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نعمت

ستا نيکي نه ضائع کيږي
دابه هله پکار بيږي

توک که دې باندې پوهيږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

نېت دې هر بنده ته بڼه کړه
دا توبڼه د خان سره کړه

مرگ نه پس به هم ياديني
دين دنيا به دې بڼه کيږي

مرگ نه پس خوهرتته تر شي
توک چې تور لحد کښې گهر شي

بیا به هلتہ کنی خہ کی بی
دین دنیا به دی بنہ کی بی

پہ دنیا کنی بس یو کار کرہ
غم دھر چا پہ خان بار کرہ

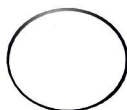
خدا ئے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

خدا ئے انسان دے پیدا کرے
اوپہ دی ئی دے پو ئی کرے

پہ نیکی خدا ئے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

ممتاز هر چاسره بنہ کرہ
داتوخه د عقبی او کرہ

دابہ هلتہ پکاریری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

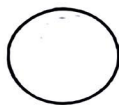
مينه چي پيدا شي فنا کيڻ نه
زره چي بند يوان شي آزاديڻ نه

دا دغم تير چي ٿومره فوري شوڻي
اوبنکي بلوم خورنھا کيڻ نه

اے داسمان ستور و پيءُ جرگه و رحم
يار مې مروردے پخلا کيڻ نه

خنکھ دي ممتاز نه زرکے صبر کرو
نوڪ نو داوري نه جدا کيڻ نه

تا چي په سلگو سلگو کښي تېره کړه
مانه نو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځای کيږي نو
تا دراز خبره چي برسېره کړه

دا نو يو وپه غوندې خبره وه
تا هسې د بلې نه نن ډېره کړه

زه در سره مينه په اخلاص کوم
تا مينه شكونو کښي راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږو نه
تا مستان د ژوند په لار کښي هېر کړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کبھی دِ مینہی یو کشتی دہ
موبن دوارہ پکبھی ناست یو تباہتہ سینہ سپو بندہ

دا تن زما د پارہ پرون نہ دُ پر بہتر دے
لا لے مہی خوا کبھی ناست دے نری نخہ سیلہ دہ

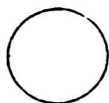
دنیا نہ ناخبرہ ہر چانہ جی نصیر ہ
نہ کئے نہ مالت شہ نہ کورنہ حویلو

د کمل نو شہوئی چھی ورثی بورالہ پہ چن کبھی
تاوین یی دکلا نو تیارہ کہ ترو بندہ دہ

خمار خمار موسم دے دِ مینہی انتہا دہ
آواز دلری راشی نحو بندہ پنکھی شپیلہ دہ

ممتاز غموند، ورک شولالے مہی راروان دے
وسن خاندہ نحو شحال بندہ دِ غم وروستی سنگد

ستا دڪبر انتها ده ته پوءِ نه ٿي
دا قصه بگها صبا ده ته پوءِ نه ٿي

مال دولت خود لاس خيري دے جا پوءِ ڪرہ
تا ترپي ٿي ٿي ٿي ملا ده ته پوءِ نه ٿي

محبت خود شوڪ په زور ڪولے نه شي
دا خبره درضا ده ته پوءِ نه ٿي

راز دميني خلق پت ساتي نادانه
ته په هر ڄاے ڪنبي گليا ٿي ته پوءِ نه ٿي

دخيل زبره علاج دي او ڪرہ ته پتخيله
ممتاز ولي لا پروا ٿي ته پوءِ نه ٿي

داچمن

زۀ یو ورځ کله شنه ته لایم
ماوے سپل دکلو کرمه

د بورا په شان به زۀ هم
هر یو کله به شکلومه

په چمن کښې گرځېدمه
هر یو کله ته اودرېدمه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل ټو پونه

نو یو کس دکلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پچي دا ٽول ڇمن زما دے
په هر گل ۾ي زره شيدا دے

کله گل شوکئي له بوٽي
وي د کبد لکه چکي

کله پانهي راشوکئي دے
هوا کني الوزي دے

په مستي داسي روان دے
لپونے د بيان دے

ناکھانه داسي غبن شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بد بخت ۾ي
گل شوکے دهر ۾ي تختي

مادزه ويني ورکي
دا ڇمن ۾ي اباد کپے

در چمن تو دهر چا دے
هسي نه يوزخي ستا دے

د مالي په دې نصيره
شوم نحو شماله در په سه

در چمن زمونږ چمن دے
در وطن بنکله وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دهنه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله نو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کومه

زه نومره بد قسمته يم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت نو بڼکاري
تورو شپو کښې دے يکله

رڼا خو نه بڼکاري
په تيارو کښې ژوند تېرومه

هرڅو که زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه اوچت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژريا خو نه کورم
دې: پچو ته خفه کېم م

ته صير خدايه وركې ي
دوئي به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
خو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوئ خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېن م

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پيدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکښې شومه کېره

په کومه ډډه اوځم
ځان به کوم نخواستو رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځې شومه پاقه
اوس به دغه ژړا کومه

ځان ته به نه گورم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه بهره
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ې
خدا يه تاته ې دا سوال دے

بې ته ې مدد اوکړې
نور د هسې طبعه نه کومه

118

ببگاہ مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېر ل
مطلب مې بل خد نه و، و مه ستا په انتظار

د رقيب دې هر شخړه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نور په چا نه كوم اتبار

د مينې په با غچه کبني مې يوکل په نخبه کړه
د دم به مې په اور بل کبني يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زارشم موري
ستا د عاكانو باندي بارشوم موري

تاچي په خه خوارولوئ کي يم خه ويله شم
دا ستا احسان زه په دنيا کي خلاصوله نه شم

زه چي پيدا شوم نو په هيم نه پوهيدم موري
دا سي نادان وم چي به هسي ژر پيدم موري

په خه خوارو او په محنت باندي دي لوه کرمه زه
په اشارو او په خبرو دي بيا پوه کرمه زه

ته به وي وينه ولي زه دي اوده کولم موري
په پستولاسويه دي زه ورو ورو تپولم موري

په زر قربان به دي ديد و منع کولم موري
خان دي کړولو ولي زه دي آبادولم موري

تومره نوارِي تومره محنت دِي ماسره کولو
زُه بِنه پوره شوم تابه بيا هم محبت کولو

موري چي پوئے شومه زلمے شوم دا گرفتار کومه
ستا په نوارِي او په محنت باندي اقرار کومه

مانه به داسي کار نه کيږي چي خفه شي پري ته
د ملک او قوم خدمت به کومه چي غره شي پري ته

د خپلي خاورې به زُه داسي حفاظت کومه
زُه مقابله به د دشمن په خپل طاقت کومه

زما وطن ته به دشمن یره کتله نه شي
پنښې به ي ماتې کومه دلته به راتلله نه شي

زُه د ممتاز په پاكي غيږي دا شو کند کومه
دغه مې لوظ دغه و عده دغه قسم کومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې نخښه کوم یوځای کېنې کېنې دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جَد ا د غم داستان د د
زه کومه قصه او وایم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبر نه وم چې به دا قصه هم کینې
زه لایمه لاهو شومه اوس خه به را وپتېن م

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې د د لیکلې
زه نورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک کې
زه خه تاسیر اوس او کومه په چل کې نه پوهېن م

خبره ستاد مینہی دھر چانہ زہ پیتومہ
ستامینہ لوئے سوغات دے زہی زہ پوری گلو

دا مینہ لوئے نعمت دے ہم پہ دی دنیا جنت دے
ستامینہ پی پی مل شوہ نور پد ہر خہ اور گلو

لائیہ مہربانہ تہ جد ا مہ شی لہ مانہ
دا ستاد راتلو لاریہ پد بنوزہ جارو کو مہ

فن راشہ دزیرہ سرہ دھچانہ مہ کو ویرہ
پد طمعہ درتہ ناستہ بیم پہ زہہ خال لگومہ

ممتاز نموتبولہ ستادہ ستامینہ کبھی ہی سودا
زہ ستاد صحبت خبر پی کلہ چاتہ کو مہ

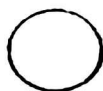
په هر طرف چي چي خي نوزۀ به ستا دلاس هماسم
ما مه پي پي نده يواخي زۀ به چ پره وارخطا شم

بي تانوزۀ ژوندون هيو پي ژوندۀ حسابوم
تۀ ولي راته واي چي زۀ پاتي تر سبا شم

رقيب زمون تر منجۀ دنقرت لاري تو کلي
د هرڅۀ به صفاشي نوکۀ زۀ درنه چ سخلا شم

برباده زندگي ده ، هنج پي چل ئي نۀ پوهي م
په کومه لاره ورشم او په کومه تري نه راشم

ممتاز داسي صادقۀ ده چي هرڅۀ به هواري کي
نوتۀ دي نيت صفا کړه چي زۀ پوهه پي رناشم

نواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسي ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کبني نه د خان نه د جهان شوم
هسي تېره مي تواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ما بې نام تياره لانه په
په ژرپا مي سترگي سرې شوې، په سلگو په فريارونو

زه غوڅيل فکرونه نه کم، تا پسي مي زړه خوږېږي
پچي ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بونو

په رضا د خداي رضايم نور صبر سوال ترې کړمه
خدايه ته ناراضه مه شي زما په فريا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مي هومره اخلي
خدايه ماله طاقت را کوي په دې سختو ساعتونو

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**